

KARACİĞER

Yahya Alperen BAYRAKTAR¹

TERMİNOLOJİ

- » Hepatosit: Karaciğer parankim hücresine verilen isimdir (1).
- » Portal triad: Portal ven, hepatic arter ve safra kanalının dallarının oluşturduğu üçlü yapıdır (1).
- » Hepatomegali: Boyut ve ağırlık olarak karaciğerin normalden büyük olmasıdır (2).
- » Masif hepatomegali: Karaciğerin sağ iliak fossa veya sağ inguinal bölgeye kadar uzanmasıdır (2).
- » Riedel lob: Karaciğer sağ lobunun böbrek üzerine doğru uzayan kısmıdır. Anatomik varyasyondur (3).
- » Morrison poşu: Karaciğer sağ lobu ile sağ böbrek arasında kalan intraperitoneal alandır (4).
- » Glisson kapsülü: Karaciğerin etrafını saran kapsüldür (5).
- » Hepatit: Karaciğerin inflamasyonu olarak tanımlanır. Viral etkenler, alkol, ilaçlar veya otoimmün nedenli olabilir (6).
- » Karaciğer sirozu: Karaciğerin ilerleyici fibrozis ile seyreden kronik hastalığıdır. İleri evrede geri dönüşümsüz kabul edilir (7).
- » Akut karaciğer yetmezliği: Hepatik ensefalopati (karaciğer hasarına bağlı mental durum değişikliği) ve INR yüksekliği ile karakterize durumdur. 26 haftadan uzun süren karaciğer yetmezliği kronik olarak isimlendirilir (8).
- » Portal hipertansiyon: Portal kan akımında oluşan direncin artmasıdır. Nedenlerine göre prehepatik, intrahepatik, posthepatik olarak sınıflandırılır (9).

¹ Uzm. Dr., Beyhekim Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Genel Cerrahi Kliniği, dralperenbayraktar@gmail.com

doz gibi hastalıklar düşünülür. Muayenede karaciğer ağırlı ise hepatit, kalp yetmezliği, Budd-Chiari sendromu, karaciğer apsesi, primer sklerozan kolanjit gibi hastalıklar değerlendirilmelidir. Ayrıca karaciğer palpasyonunun pulsatil olması vasküler anomalileri akla getirmelidir (19).

Assit saptanan hastada en sık sebep sirozdur. Diğer sık sebepler ise kalp yetmezliği ve malignitelerdir (21). Assit etiolojisini belirlemek için ayrıca serum assit albümin gradientine (SAAG) bakmak gerekir. Açıklığı aşağı bakan matite saptanırsa gebelik ve over patolojileri akla gelmelidir.

SONUÇ

Karaciğer hastalıklarında alınan anamnezden yola çıkılarak birçok tanı düşünülebilir. Yapılan fizik muayenede hem batında karaciğere ait bulgular, hem de diğer sistemlerde ortaya çıkabilecek ekstrahepatik birçok bulgu tespit edilebilir. Bu da karaciğer hastalıklarına yaklaşım açısından ilk adım olan anamnez alma ve fizik muayenenin ne kadar önemli olduğunu göstermektedir.

KAYNAKLAR

1. Sinan ÖZKAVUKCU Histoloji-Embriyoloji Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Üremeye Yardımcı Tedavi ve Eğitim Merkezi Laboratuvar Sorumlusu D. KARACIĞER HİSTOLOJİSİ.
2. Seupaul RA, Collins R. Evidence-based emergency medicine/rational clinical examination abstract. Physical examination of the liver. *Ann Emerg Med* [Internet]. 2005 May [cited 2023 Mar 28];45(5):553–5. Available from: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/15861532>
3. Sham R, Sain A, Silver L. Hypertrophic Riedel's lobe of the liver. *Clin Nucl Med* [Internet]. 1978 [cited 2023 Mar 28];3(3):79–81. Available from: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/657671/>
4. Kaur G, Kaur T, Das CJ. Morrison's Pouch: Anatomy and Radiological Appearance of Pathological Processes. *Indian J Radiol Imaging* [Internet]. 2022 Jan 1 [cited 2023 Mar 28];33(1). Available from: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/36855710/>
5. Roan E. The effect of Glisson's capsule on the superficial elasticity measurements of the liver. *J Biomech Eng* [Internet]. 2010 [cited 2023 Mar 28];132(10):1–7. Available from: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/20887022/>
6. Russell RI. Hepatitis. *Scott Med J* [Internet]. 1970 [cited 2023 Mar 28];15(9):331–8. Available from: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/4319131/>
7. Cirrhosis in adults: Etiologies, clinical manifestations, and diagnosis - UpToDate [Internet]. [cited 2023 Mar 28]. Available from: https://www.uptodate.com/contents/cirrhosis-in-adults-etiology-clinical-manifestations-and-diagnosis?search=Siroz&source=search_result&selectedTitle=1~150&usage_type=default&display_rank=1
8. Acute liver failure in adults: Etiology, clinical manifestations, and diagnosis - UpToDate [Internet]. [cited 2023 Mar 28]. Available from: https://www.uptodate.com/contents/acute-liver-failure-in-adults-etiology-clinical-manifestations-and-diagnosis?search=hepatik_yetmezlik&source=search_result&selectedTitle=1~150&usage_type=default&display_rank=1

9. Portal hypertension in adults - UpToDate [Internet]. [cited 2023 Mar 28]. Available from: [https://www.uptodate.com/contents/portal-hypertension-in-adults?search=portal hipertansiyon&source=search_result&selectedTitle=1~150&usage_type=default&display_rank=1](https://www.uptodate.com/contents/portal-hypertension-in-adults?search=portal+hipertansiyon&source=search_result&selectedTitle=1~150&usage_type=default&display_rank=1)
10. Maillette De Buy Wenniger L, Terpstra V, Beuers U. Focal nodular hyperplasia and hepatic adenoma: epidemiology and pathology. *Dig Surg* [Internet]. 2010 Apr [cited 2023 Mar 28];27(1):24–31. Available from: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/20357448/>
11. Ganne-Carrié N, Nahon P. Hepatocellular carcinoma in the setting of alcohol-related liver disease. *J Hepatol* [Internet]. 2019 Feb 1 [cited 2023 Mar 28];70(2):284–93. Available from: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/30658729/>
12. Moore EE, Cogbill TH, Jurkovich GJ, Shackford SR, Malangoni MA, Champion HR. Organ injury scaling: spleen and liver (1994 revision). *J Trauma* [Internet]. 1995 [cited 2023 Mar 28];38(3):323–4. Available from: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/7897707/>
13. Farges O, Goutte N, Bendersky N, Falissard B. Incidence and risks of liver resection: an all-inclusive French nationwide study. *Ann Surg* [Internet]. 2012 Nov [cited 2023 Mar 28];256(5):697–705. Available from: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/23095612/>
14. Martin P, Dimartini A, Feng S, Brown R, Fallon M. Evaluation for liver transplantation in adults: 2013 practice guideline by the American Association for the Study of Liver Diseases and the American Society of Transplantation. *Hepatology* [Internet]. 2014 Mar [cited 2023 Mar 28];59(3):1144–65. Available from: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/24716201/>
15. Sert M. DAHİLİ BİLİMLERDE ANAMNEZ VE FİZİK MUAYENE. ankara: Akademisyen Kitabevi; 2021.
16. Skandalakis LJ, Skandalakis JE, Skandalakis PN. *Surgical Anatomy and Technique*. third edit. springer; 2009.
17. Sutherland F, Harris J. Claude Couinaud: a passion for the liver. *Arch Surg* [Internet]. 2002 Nov 1 [cited 2023 Mar 28];137(11). Available from: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/12413326/>
18. Brunicaudi FC. *Schwartz's Principles of Surgery*. eleventh e. McGraw-Hill; 2022.
19. Ersoy A. *Uludağ İç Hastalıkları Kitabı*. bursa: Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Yayınları; 2022.
20. Yavuz dilek gogas. *Yetişkinde Fizik Muayene*. Yavuz dilek gogas, Özener Ç, editors. istanbul: Rengin Basımevi; 2011.
21. Runyon BA. Care of patients with ascites. *N Engl J Med* [Internet]. 1994 Feb 3 [cited 2023 Apr 2];330(5):337–42. Available from: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/8277955/>